

er de Radikales Lovforslag med forskellige Ændringer, som naturligvis, da Lovforslaget kommer fra det mest yderliggaaende Parti her paa Rigsdagen, vil indføre yderligere Krav, end den radikale Regering den Gang mente det formaalstjenligt at stille. Vi fra vor Side maa anse dette Lovforslag for paa nærværende Tidspunkt at være ganske upaaakrævet. Vi maa absolut hævde, at der i Øjeblikket kan erhverves Jord i det aabne Marked til er saadan Pris, at det kan betale sig paa denne Jord at oprette mindre Landbrug, og vi maa erkende, at der i Øjeblikket bliver udbudt Jord i en saadan Mængde, at der ikke er nogen som helst Anledning til at gaa til et saa overordentlig omfattende Skridt som en saadan Ekspropriationsbestemmelse. Den Ekspropriationsbestemmelse, vi har i Grundloven, hvorved man har Ret til, hvor Almenvellet kræver det, at gaa til Ekspropriation, er efter vor Opfattelse fuldt ud tilstrækkelig. Lovforslaget gaar jo ud paa, at man skal gaa fremad paa den Vej, som den radikale Landbrugsminister anviste under Lovens Behandling i 1919. Da fik vi klare Udtalelser om, at det ikke var det radikale Partis Mening, at man vilde blive staaende ved det, som Lovforslaget den Gang krævede, men man vilde gaa videre, og den daværende Landbrugsminister udtalte paa det berømte Møde i Køge, at han for sit Vedkommende kunde tænke sig, at man vilde gaa til at ekspropriere til Bunds. Hans Venner den Gang, det ærede Socialdemokrati, har aabenbart været ivrige Tilhængere af dette hans Standpunkt, idet de i Forslaget her foreslaar, at man skal gaa betydeligt videre, end de Radikale den Gang foreslog. Ifølge §§ 3—4 i Lovforslaget vil man nemlig give en almindelig Ret til at ekspropriere fra Brug paa helt ned til 50 ha's Størrelse, medens den daværende radikale Landbrugsminister som bekendt foreslog 150 Tdr. Land, der er altsaa en yderligere Nedgang her, og i § 5, hvor der er Tale om at ekspropriere Jord til de saakaldte indelukkede Brug, vil man oven i Købet give Ret til Ekspropriation fra Brug paa helt ned til 25 ha's Størrelse. Dette er efter min Opfattelse at gaa meget for vidt. Jeg giver den ærede Ordfører for Venstre (Brorsen) fuldkommen Ret i, at det vil skabe en Utryghed i hele Landbostanden, en Utryghed, som denne aldeles ikke kan taale. Man kan ikke have dette Forhold, at en Mand, der sidder med et forholdsvis beskeden Brug, skal have dette Sværd hængende over sit Hoved, at der pludselig er nogle Mennesker, som finder

paa at ønske en Del af den Jord, han besidder, og saa kommer der et Nævn og eksproprierer 1 eller 2 eller 3 Lodder, ligesom det nu kan blive, af hans Areal. Dette vil gøre det umuligt at drive et virkelig økonomisk Landbrug, og er der noget, som Tiderne særlig i dette Øjeblik opfordrer til, er det at arbejde paa langt Sigt for derigennem at muliggøre, at Landbruget overhovedet kan blive rentabelt. Allerede af den Grund vil det være ganske forkasteligt at gennemføre en Lov med den Rækkevidde, dette Lovforslag har.

Men en Ting er jeg den ærede Ordfører for Forslagsstillerne taknemmelig for; og det er, at man bekender Kulør. I 1919—20 følte det højtærede Socialdemokrati sig i nogen Grad bundet af Hensyn til, at de var med i Regeringen. Den Gang vilde de støtte de Radikale i at omgive dette Lovforslag og de andre Jordlove med et vist Svøb, saaledes at den klare Tendens i dem ikke tydeligt skulde fremgaa. Derfor gik Socialdemokratiet den Gang med til at svøbe Statsfæstet ind, saaledes at det ikke skinnede for klart og tydeligt igennem. Men nu kommer de med deres Forslag her og bekender ren Kulør, og jeg kan ikke være enig med den højtærede Landbrugsminister i, at den ærede Ordfører ikke gjorde dette i sit Foredrag. Den ærede Ordfører, det ærede Medlem, Hr. Olufson, udtalte nemlig; at det, man ønskede, var at unddrage Jorden fra Kapitalens Indflydelse, idet man ønskede, at Jorden lidt efter lidt skulde overgaa i Statens Eje. Det er ren Besked, og det respekterer jeg, men det ærede Medlem maa ogsaa vide, at vi fra vor Side selvfølgelig vil modarbejde dette til det yderste, idet vi giver den højtærede Landbrugsminister fuldstændig Ret i hans Udvikling i Dag med Hensyn til, at dette, at al Jorden gik over i Statens Eje, vilde føre til, at Jorden blev værdiløs, samfundsmæssigt set, og man vilde komme i Tilstande, som umuliggjorde, at Jorden overhovedet kunde afkaste blot tilnærmelsesvis det, man nu er kommet op til.

Saa kom den ærede Ordfører for Forslagsstillerne en Bemærkning, som han har arvet fra det ærede Medlem Hr. Niels Frederiksen, en Udtalelse, som er lige karakteristisk for dem begge to, idet han erklærede, at naar man foreslog denne Ekspropriationsret, var det ikke saaledes at forstaa, at den skulde anvendes, nej, Ekspropriationen skulde kun anvendes, naar det var nødvendigt. Ja, det vil sige, som jeg den Gang sagde til det ærede Medlem Hr. Niels Frederiksen, og som jeg nu vil